

KARSİNOİD ŞİŞLƏR

Hazırladı:
Professor Nuru Bayramov
T.ü.f.d. cərrah Aynur Səfiyeva
Rezident Nərmin Mürvələdova

Karsinoid şiş nədir?

Neyroendokrin hüceyrələrdən inkişaf edən törəmələrdir (APUDoma, əsasən serotonin sekresiya edən tumor).

Nəyə görə “karsinoid” adlandırılır?

“oid” suffiksi “bənzər” mənasındadır. Karsinoidlər karsinomaya bənzəyir, amma kliniki və histoloji olaraq özünü Gİ karsinomalarından daha aqressiv aparır.

Rastgəlmə tezliyi nə qədərdir?

Törəmələr arasında 0.2-1% və bütün nazik bağırsağ törəmlərinin 25%-ni təşkil edir.

Daha çox harda yerləşir?

1.Appendiks
2.İleum
3Rektum
4.Bronxlar
Digərləri: yeyunum, mədə, duodenum, kolon, yumurtalıq, xayalar, pankreas, timus

Hansı simptomları və əlamətləri var?

Lokalizasiyasından asılıdır: əksəriyyəti asimptomatikdir. Simtomatiklər bağırsağ keçməzliyi, qarın ağrısı, qanaxma, çəki itirilməsi, diaforosis, pellaqra dəri dəyişikliyi, invaginasiya, karsinoid sindrom, fit şəkilli küylərlə biruzə verə bilər.

Pellaqrayabənzər sindrom nədir?

3”D”- kompleksi:

- Dermatit
- Diareya
- Demensiya

Karsinoid sindrom nə deməkdir?

Karsinoid sindrom- karsinoid törəmələrin ifraz etdiyi maddələrin yaratdığı simptomokompleksdir.

Karsinoid sindromunun simptomları hansılardır?

- Bronxospazm
- Üz dərisinin qızarması
- Diareya
- Sağ tərəfli ürək yetməzliyi

Nəyə görə sol tərəfli deyil sağ tərəfli ürək yetməzliyi inkişaf edir?

Karsinoid törəmələrin ifraz etdiyi maddələr venoz yolla birbaşa sağ ürək qapaqlarında iltihab və fibroz törədir.

Karsinoid törəməsi olan xəstələrin neçə faizində karsinoid sindrom inkişaf edir?

10% qədərində

Törəmədən ifraz olunan hansı maddə karsinoid sindroma səbəb olur?

Serotonin və vazoaktiv peptidlər

Karsinoid sindromun konservativ müalicəsi nədir?

Venadaxili Oktreotid

Diareyanın konservativ müalicəsi nədir?

Odansetron (Zofran), Serotonin antoqonisti

Qaraciyər karsinoid sindromunun qarşısını necə alır?

Törəmənin venoz qanı portal venaya tökülürsə serotonin və digər vazoaktiv maddələr qaraciyərdə deqradasiyaya uğrayır.

Nəyə görə bəzi hallarda karsinoid

Tumor hepatic deqradasiyadan kənar

sindrom olur bəzi hallarda olmur?	qaldıqda karsinoid sindrom olur.
Hansı törəmələr karsinoid sindromu əmələ gətirir?	Qaraciyər metastazları, paravertebral venadan drenaj olunan retroperitoneal törəmələr, GI traktdan kənarında olan törəmələr (yumurtalıq, xayalar, bronxlar)
Serotonini qaraciyər necə zərərsizləşdirir (nəyə çevirir)?	5-hydroxyindoleacetic turşuya çevirir (5-HIAA).
Karsinoid törəmələrin laborator göstəricisi nədir?	Sidikdə və qanda 5-HIAA, serotonin səviyyəsinin yüksəlməsi
Hansı stimulyasion test serotonin səviyyəsini yüksəldir və karsinoid sindromunun simptomunu əmələ gətirir?	Pengastrin stimulyasiyası
Spesifik radioloji lokalizasiya testi hansılardır?	Oktreotid sintoqrafiya testi
Hansı radioloji müayinə aparılmalıdır?	İrriqoqrafiya, nazik bağırsağ qrafiyası, kolonoskopiya, KT
Birincili törəmələri aşkarlamaq üçün abdomen KT yardımçı ola bilərmi?	Abdomen KT adətən yardımçı olmur, çünki törəmə adətən kiçik ölçülü olur və zəif sürətlə inkişaf edir.
Cərrahi müalicə nədir?	Birincili törəmənin və qaraciyər metastazlarının rezeksiyası. Qeyri-rezektabel qaraciyər metastazlarında, transplantasiya, 90%-ə yaxın sitoreduktiv cərrahiyyə edilə bilər.
Konservativ müalicəsi nədir?	Karsinoid sindromu yüngülləşdirmək üçün (serotonin antaqonisti, somatostatın analoqu –oktreotid)
Oktreotid nə dərəcədə effektivdir?	Diareyanı və dəri qızartısını 85% hallarda azalda bilər və şişi 10 -20%-ə

	qədər kiçildə bilər.
Geniş yayılmış antiserotonin dərmanı hansılardır?	Cyprohepatidine
Ən yaxşı prognoz nədir?	Xəstələrin 2/3-də 5 il yaşayır.
Karsinoid sindromu olan və qaraciyər metastazları olan xəstələrin prognozu necədir?	3 illik yaşam 50%
Karsinoid törəmə nəyə bənzəyir?	Adətən intramural bağırsağ kütləsinə bənzəyir, kəsik üstündə sarımtıl rəngli görünür.
Appendikal karsinoid üçün sağ hemikolektomiya göstərişdir, appendektomiya hansı halda olar?	Törəmə 2 sm-dən böyükdürsə sağ hemikolektomiya göstərişdir. Əgər karsinoid əlamətləri yoxdursa, serozaya invaziya yoxdursa və törəmə 2 sm-dən kiçikdirsə appendektomiya aparıla bilər.
Yüksək metastazı olan ilkin karsinoid törəmələr hansılardır?	İleal karsinoid törəmə
Karsinoid törəməyə histoloji baxış zamanı bədxassəli olduğu təsdiqlənə bilərmi?	Xeyr, karsinoid törəmələrin bədxassəliyinin göstəricisi histoloji deyil, metastazların olmasıdır.
Bədxassəlilik ilə törəmənin ölçüsü arasında olan asılıq necədir?	2 sm dan kiçik törəmələrin əksəriyyəti xoş xassəli, 2 sm-dən çox olanların isə əksəriyyəti bəd xassəlidir.
Qeyri-rezektabel qaraciyər metastazları olan xəstələrdə hansı konservativ müalicə aparmaq olar?	Kimyaembolizasiya və ya radiotezlikli ablasiya